

wordt van des te meer belang geacht in verband met de gevorderde plannen op het ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid om een commissie in te stellen ter bestudering van de taak, opleiding en functie van de huisarts, in welke commissie vertegenwoordigers van beide genoemde departementen, van de Maatschappij en van het N.H.G. zitting zullen hebben. Het is niet helemaal denkbeeldig dat onder auspiciën dezer commissie een aantal experimenten zullen plaats hebben inzake het functioneren van de huisarts. Het is daarbij alleszins gewenst, dat er dan al een apparaat bestaat waaraan de uitvoering c.q. de begeleiding van deze experimenten kan worden gedelegeerd.

Met voldoening vernam het stichtingsbestuur dat het N.H.I. binnen afzienbare tijd zal kunnen beschikken over een parttime fungerend directeur en twee wetenschappelijke medewerkers. Van laatstgenoemde functionarissen zal de een in het bijzonder worden belast met werkzaamheden op het terrein der nascholing van de huisarts en de ander op het gebied van het wetenschappelijk onderzoek door en ten behoeve van huisartsen. De verwachting, dat te Utrecht een nieuwe leerstoel in de microsociale geneeskunde zou worden ingesteld, kan voorlopig niet langer worden gekoesterd.

Op korte termijn zal worden gestreefd naar het indienen van een subsidie-aanvraag bij de overheid ten behoeve van de werkzaamheden der Stichting, respectievelijk het Nederlands Huisartsen-Instituut. Voorts werd besloten tot het plaatsen van een oproep in „huisarts en wetenschap” en in Medisch Contact voor sollicitaties naar de functie van fungerend directeur van het instituut en tot een nader gesprek van het dagelijks bestuur met twee serieuze gegadigden voor de functie van wetenschappelijk medewerkers aan het N.H.I.

De begroting van het N.H.I. voor 1964, waarvan de kosten gedragen kunnen worden door de van de farmaceutische industrie ontvangen subsidie, werd goedgekeurd.

Het tweede deel der bijeenkomst werd gevormd door de „normale” maandelijkse vergadering van het N.H.G.-bestuur. Tot opvolger van Michels als vertegenwoordiger van het bestuur bij de vergaderingen van het Centraal Bestuur der L.H.V. (adviseurszetel) werd J.M. Deveer benoemd. Aan de Maatschappij zal worden verzocht ook een vertegenwoordiger van het N.H.G. op te nemen in de onlangs door haar ingestelde Commissie Afspraakspreekuren. Uitvoerig werd gesproken over een bij de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid in te dienen plan tot onderzoek naar en bevordering van optimaal functioneren van de huisarts, dat de basis zal vormen voor de in te dienen subsidie-aanvraag bij de overheid.

Tenslotte hechtte het bestuur nog zijn formele goedkeuring aan het door de landelijke studiegroep Praktijkvoering opgestelde rapport „Het Instrumentarium van de Huisarts” en een artikel over „De financiële administratie van de huisarts”.

E. M. Jansen, secretaris

Bestuursvergadering van 12 maart 1964

Reeds direct bij de aanvang der vergadering kon Van Es de zeer verheugende mededeling doen, dat een zijner relaties — die overigens onbekend wenst te blijven — door een zeer royale toezegging de mogelijkheid heeft geschapen om gedurende de komende tien jaar het Nederlands Huisartsen-Instituut in passende lokaliteiten te huisvesten. Door dit genereuze gebaar, waarvoor het bestuur de onbekende gever uiteraard zeer dankbaar is, kan thans onmiddellijk naar een geschikt kantoorpand te Utrecht worden uitgekeken.

Een zeer bekende uitgeversmaatschappij heeft zowel de Wetenschappelijke Vereniging der Vlaamse Huisartsen als het N.H.G. benaderd om te willen medewerken aan een serie „Geneeskunde voor de Algemene Praktijk”, te schrijven door een aantal specialisten onder leiding van een redactie welke gevormd wordt door enige Nederlandse hoogleraren, één Vlaamse hoogleraar en een huisarts. Toen dit verzoek het N.H.G. bereikte, bleek het eerste deel van deze serie reeds nagenoeg gereed te zijn. Het bestuur stelt zich op het standpunt, dat medewerking alleen zinvol kan zijn, indien tevoren door de redactie diepgaand overleg met beide genoemde huisartsenorganisaties zal plaatshebben over de opzet der serie en de inhoud der onderscheidene delen, opdat men zekerheid zal hebben dat de serie op de behoefte van de huisarts

is afgestemd. Bovendien zou een nauw en geregeld contact met de auteurs/specialisten noodzakelijk zijn. In een te houden bespreking met enige bestuursleden der Vlaamse huisartsenvereniging zal deze zienswijze naar voren worden gebracht.

Een ander onderwerp van gesprek op publicistisch terrein vormde de binnenkort te verwachten verschijning van het officiële N.H.G.-rapport over het eerste deel van het Jaaronderzoek 1960 „Abortus in de huisartsenpraktijk”, te weten „De behandeling van de dreigende abortus”. Dit rapport zal ongeveer gelijk zijn aan het terzelfder tijd te verschijnen proefschrift van P. A. Roorda, lid van de werkgroep. Contacten met de Uitgeverij Stenfert Kroese te Leiden over het drukken en publiceren van rapport en proefschrift, resultaten in een voorstel van genoemd bedrijf tot het verzorgen van een reeks N.H.G.-publicaties, waarvan genoemd rapport de eerste zal zijn. Het gedane voorstel, waarbij voor bepaalde publicaties een deel der kosten door de uitgever wordt gedragen, werd door het bestuur geaccepteerd.

Met genoegen werd vernomen dat Dr. Dokter bereid is zich in het eerstkomende Ledencongres door het bestuur kandidaat te laten stellen ter voorziening in de bestuursvacature-Michels.

Uitvoerig werd stilgestaan bij een tweetal nota's over het inmiddels bij de overheid ingediende plan tot onderzoek naar en bevordering van optimaal functioneren van de huisarts. Het bestuur acht het op dit moment nog niet verantwoord stappen te ondernemen tot het instellen van controlemogelijkheden op de praktijkvoering en tot het instellen van sancties tegen huisartsen, wier praktijkvoering niet aan minimum-eisen zou voldoen. Dit ligt overigens voor een belangrijk deel op het terrein der L.H.V.

Het eerste ontvangen jaarverslag 1963 van een centrum, en wel uit Rotterdam, werd besproken en goedgekeurd. Ook het Woudschoten-rapport vormde wederom een onderwerp van discussie.

E. M. Jansen, secretaris

BESTUURSMEDEDELING

Op het in september 1964 te houden 10e Ledencongres (Huishoudelijke Vergadering) van het Genootschap zal moeten worden voorzien in een drietal bestuursvacatures. Het betreft de opengevallen bestuurszetels door het aftreden van J. J. M. Michels, die niet herkiesbaar is en door de periodiek aan de beurt van aftreden zijnde bestuursleden J. M. Deveer en H. L. A. Vlamings. Beide laatstgenoemde collegae stellen zich herkiesbaar.

Het bestuur stelt ter voorziening in de vacature Michels kandidaat Dr. H. J. Dokter, huisarts te Amsterdam. Ingevolge het bepaalde in Art. 505 van het Huishoudelijk Reglement staat de mogelijkheid open om vóór 1 augustus a.s. door tenminste tien werkende leden van het Genootschap kandidaten voor de drie vacatures te stellen. Zulks dient schriftelijk bij het bestuur te geschieden, onder overlegging van een schriftelijke bereidverklaring van de betrokken kandidaat een eventuele benoeming te aanvaarden. Mocht op genoemde datum het aantal gestelde kandidaten dat der vacatures niet met tenminste één overschrijden, dan vult het bestuur de kandidatenlijst aan.

E. M. Jansen, secretaris

SOCIAL MEDICINE AND THE FAMILY DOCTOR

Het College of General Practitioners organiseerde op 24 november 1963 een symposium over bovengenoemd onderwerp. In de ochtenduren werd dit onderwerp theoretisch behandeld. Eerst liet Dr. F. N. L. Poynter, „chief librarian of the Wellcome Historical Medical Library”, zijn toehoorders iets horen en zien hoe arm en daardoor ongezond de bevolking in vroeger jaren was, met als contrast de huidige toestand. Dit betoog riep sterke herinneringen op aan het artikel over de textielarbeiders, in het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde bij het 100-jarig bestaan.

Prof. R. Titmuss sprak over „Social change and the family doctor”. De grote magie uit ons beroep zou zijn verdwenen, onder andere tengevolge van reclame en voorlichting, waardoor de patiënt „mee kan spreken” en er vaak verwachtingen

worden gewekt waardoor de arts onder druk komt te staan. Spreker meende, dat de huisarts zich niet mag laten overweldigen door de verscheidenheid van vragen die hem worden gesteld of problemen welke hem worden voorgelegd. Hij moet trachten een vader-figuur voor allen te worden of te blijven.

Prof. P. Townsend had als onderwerp „Sources of Poverty”: In de huidige welvaart blijkt nog steeds armoede te bestaan; voorlichting moet het gebruik van deze welvaart onderwijzen.

In de middaguren hoorden we hoe in de praktijk een deel van de moeilijkheden van de huisarts kunnen worden opgelost. Met name trad een „Health Team” op, bestaande uit een county medical officer, een family doctor, een general duty nurse, een district nurse/midwife en een health visitor. De eerste was onzes inziens een adviseur-overkoepelaar; de tweede de eigenlijke centrale figuur, de general duty nurse is te vergelijken met onze wijkzuster; de volgende is een wijkzuster die tevens de functie van vroedvrouw inneemt en de laatste heeft een werkterrein dat overeenkomt met dat van onze sociale werkster. Allen waren unaniem van mening dat dit gecoördineerd werken in teamverband aan de patiënt en aan de arts ten goede komt. Regelmatig en frequent is er een samenspraak. De voordelen van dit team-work zijn: de arts kent de zuster en de sociaal werkster die zijn gezinnen bezoeken en voorlichten en hij is in staat omliggende aanwijzingen te geven. De verpleegster en ook de anderen voelen zich in het team opgenomen, wat de arbeid prettiger maakt. Zo weet de zuster bijvoorbeeld wat de arts met zijn medicijnen wil uitspreken en kan de vragen van de patiënt doeltreffender beantwoorden. Zij kan zondig een traît d'union zijn in verlegenheidssituaties. Ook weet zij wanneer ze de arts weer zal spreken en hoeft ze dus niet tevergeefs te telefoneren met de angst van ongelegen te komen. Ten slotte is een half-time job mogelijk, zodat een huwelijk van de zuster de continuering van het team niet belemmert.

Voor de toekomst zag men het werk van de huisarts gecoördineerd met hulpkrachten. De vraag of de opleiding van de huisarts wel geheel adequaat is neemt ook in de discussies in Engeland een voorname plaats in. De arts zal tijd moeten maken voor zijn contacten buiten de praktijk; daardoor zal hij centraler en rustiger in zijn werk staan, zodat ook de huisarts een „opvoeder” van het publiek kan worden. Tevens komt dan tijd zich te bezinnen op allerlei problemen, zoals bijvoorbeeld geboortebepaling. (De hoorbare woordloze reacties van de toehoorders doen veronderstellen dat de „pil” bij onze westerburen toch niet zo is ingeburgerd als wij hier wel eens veronderstellen.)

Concluderende kunnen wij zeggen dat de academici van mening zijn dat het publiek dient te worden voorgelicht en opgevoed en dat de huisarts hierbij een taak kan vervullen mits hij aan zijn eigen ontwikkeling blijft werken en zich niet laat isoleren.

De practici hebben gemeend de moeilijkheden direct op te lossen door het instellen van een „Health-team”.

G. S. van Dorp

UIT DE CENTRA

Apeldoorn

Het jaar 1963 werd gekenmerkt door voortgaande bloei van de studiegroepen, die alle het hunne hebben bijgedragen in de verdere vorming van het centrum en de daarin samenwerkende huisartsen. De volgende studiegroepen functioneren in ons werkgebied:

1 De psychosomatische (in samenwerking met het centrum Arnhem), hield regelmatig per maand twee bijeenkomsten. Er was geen absentisme anders dan door vakantie of ziekte. De reeds twee jaar samenwerkende groep staat thans onder supervisie van de zenuwarts F. Haan uit Apeldoorn tot de eerste mentor, A. J. W. Kaas, van een gezondheidsreis zal zijn teruggekeerd.

2 De seksuologische groep kwam onregelmatig bijeen. Thans wordt getracht de groep, die zonder specialistische leiding werkt, nieuw leven in te blazen.

3 De sociologische kwam tot een, elders te publiceren, finale over een proefsamenwerkingsperiode van huisartsen met

een sociaal werkster. Dit experiment duurde twee jaar en wordt door de deelnemers als zeer geslaagd beschouwd.

4 De prenatale sterfte-groep werd eind 1963 opgericht en zet de werkzaamheden voort die sedert een kringbesluit van 1961 door een uit de kring samengestelde groep werden verricht. Wij zijn blij dat een groep huisartsen dit werk, dat in het verleden onoverkomelijke moeilijkheden voor de groep meebracht, thans voortzet.

Er werden vier centrumbijeenkomsten gehouden en drie bestuursvergaderingen. De eerste centrumvergadering van het jaar had een huishoudelijk karakter. De tweede vergadering had als onderwerp fysische therapie. Dit onderwerp werd ingeleid door de radioloog Maus en de reumatoloog Plaat. Wij kwamen vooral sterk onder de indruk van de grote rol die suggestie en suggestiebiliteit spelen bij de diverse vormen van fysische therapie. De derde vergadering was aan casuïstiek gewijd. Op de vierde vergadering kwam een zeer geslaagd experiment aan de orde. De ziektegeschiedenis van een patiënt, die door twee onzer was gezien, werd uitgetypt en aan alle centrumleden toegestuurd. Twee leden analyseerden tevoren en onafhankelijk van elkaar dit geval en gaven ter vergadering hun visie ten beste; daarop kregen alle aanwezigen bij toerbeurt de gelegenheid hun commentaar te leveren. Tenslotte bracht de internist het pathologisch-anatomisch verslag en de epicrise. De hele avond werd op de band opgenomen; wij hopen dat te zijner tijd uit te werken.

Ons centrum was weer mede-organisator van de vijfde Apeldoornse Artsendag in september met als onderwerp: Moderne Geneeskunde twee Stroomland. Verslagen van deze dag verschenen reeds in „huisarts en wetenschap”.

Centrumleden waren op: de Utrechtse Artsencursus, Boerhaave cursussen en N.H.G.-congres. Het centrum telt zestien leden en twee buitengewone leden. Convocaties van vergaderingen worden uitgewisseld met de centra Arnhem en Deventer. Er wordt gestreefd naar de oprichting van een studiegroep waarin centrumleden die niet in een dergelijke groep zitten, kunnen samenwerken.

De secretaris verzorgt ditmaand nog dit jaarverslag, volgend jaar zal onze nieuw benoemde correspondent J. H. Nooy v. d. Kolff te Uddel deze taak overnemen.

W. P. C. Knuttel

Noord-Holland

Er is alle reden tot tevredenheid bij het overzien van de activiteiten van het centrum Noord-Holland gedurende 1963. De maandelijkse bijeenkomsten werden met enthousiasme bezocht. Uit alle windstreken kwamen de leden hun deel bijdragen tot het welslagen van de gespreksavonden, die tot nu toe door ten minste de helft van het aantal centrumleden werd bezocht.

In januari werden enige probleempatiënten besproken. Een barre februari maand blokkeerde de buitenwegen, zodat deze maand zonder contact voorbijging. In maart volgde een avond die zeer uitputtend aan receptuur werd besteed. Paauw zond hiervan een verzorgd verslag voor plaatsing in „huisarts en wetenschap”. In april en december behandelde men dermatologische onderwerpen. Op beide avonden was een dermatoloog aanwezig van wie de eerste actief en docerend, de tweede beschouwend en begeleidend optrad; de laatste wijze is wel uitermate geschikt gebleken bij het slagen van de probleembesprekingen. In mei en juni werden twee avonden besteed aan cardiovasculaire en psychische afwijkingen bij bejaarden.

Na een rustperiode gedurende juli en augustus vond men

RICHTLIJNEN VOOR AUTEURS
Bijdragen worden bij voorkeur tegemoet gezien in machineschrift, in duplo, met toepassing van een brede kantlijn en op ten minste anderhalve regel afstand getypt. Men besluite het artikel met een korte samenvatting.